

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ————— 20 coroane.
Pe jumătate de an ——— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 288.

In fața situației.

De multă vreme palpită și este în continuă mișcare lumea întreagă, prefacerile lumii politice și sociale vin ca puhoiul, răstoarnă ori ce-i stă în cale și înaintează cu o vehemență, și precipitare nemai pomenită.

Revoluția socială de acum diferă în ce privește caracterul revoluțiilor de până acum. Cele mai de demult au avut mai mult un caracter politic; au avut de scop reforma pe teren politic economic. Revoluția mare franceză a fost pornită de burghezime împreună cu clasele intelectuale, cea de acum și cea din Rusia este revoluție socială și se razimă pe mentalitatea clasei de jos, pe gândirea naturală a fiecărui, pe o judecată naivă și neînfiată.

Revoluția socială de azi pornește pe baza convingerii nu cu mijloace puternice sociale sau științifice, ci sub forma unor idei mult puțin accesibile fiecăruia, câștigă suflete, câștigă oamenii cari cred că în urma unei necesități naturale și ei au dreptul de a-și spune ce vreau și de a conlucra cu mijloacele disponibile la ajungerea scopului lor: *egalitatea deplină pe toate terenele.*

Curentul social reînviat în urma războiului, pentru a declara un nou război, vrea reformarea tuturor celor vechi, distrugere pe toată linia și numai după-ce s'a distrus să se înceapă edificarea lumii noi în toate privințele — dar cu oamenii și slăbiciunile vechi. Se pretinde în înțelesul acestui curent nou, dela fiecare să fie pe deplin conștient de sine, de scopul și chemarea ce o are în viață. E o pretenziune care trebuie foarte mult revidată. În decursul războiului capacitatea de a fi sălbatic a fost răsplătită prin multele decorații, sălbătăcia a reînviat, și-a găsit teren larg de dezvoltare. Pus odată în mișcare instinctul acesta cu greu se poate opr. E un instinct de forță mare pentru-că e multă vreme de când a fost încătușat de cătușele civilizației, iar acum desrobot animalismul se arată în toată forma. Viața unui om azi nu are preț. Cu o liniște sufletească — îngrozitoare — se ucid unii pe alții, individul nu are preț. Colectivitatea nu se conduce ci e condusă de oratorii zilei, dintre cari puținii sunt cari sunt convinși pe deplin de cele spuse pentru mulțimea care aude, simte, dar nu se gândește, ei sunt pentru a produce acte momentane și nu durabile.

Aceasta ar fi o icoană cam spălăcită a situației în care suntem. În neorientarea mare e greu să-ți stabilești o ținută, un plan, pentru-că cursul, direcția evenimentelor nu e constantă ci variază după împrejurări. Deși mișcările par a fi durabile, nu vor avea trăinicie, din complexul tuturor evenimentelor și reformelor, se va cristaliza o idee, nu nouă în sine, dar acomodată spiritului timpului, care va domina până atunci până când va avea forțe de viață în sine.

E minunat principiul egalității depline, dar nu în forma în care se prezintă. Pe ori-care om de bine îl cuprinde o temere, în fața evoluției rapide și întocmiri în pripă. La distrugere și critică sunt oameni isteți, la edificare mi-e teamă că nu vor fi în curând, și vom rămânea în o situație nu de progres.

INFORMAȚIUNI.

Unificarea Bisericii. Consfătuirea de la Sinaia pentru unificarea Bisericii, s'a sfârșit, primindu-se următoarele principii:

1. Să se decreteze unificarea ierarhică canonică a bisericilor ortodoxe române din toate provinciile alipite patriei mume și anume să se înceapă această lucrare cu forul suprem de conducere bisericească cu Sf. Sinod.

2. În viitor această sedință a Sf. Sinod să fie convocată, ca membri de drept istoric și canonic ai acestei înalte corporațiuni toți erarii bisericii ortodoxe române din provinciile României întregite.

3. În lucrarea de organizare bisericească pe baze canonice și autonome, din punct de vedere reprezentativ, administrativ, legislativ și judecătoresc, se ia ca punct de plecare pentru desbateri Statutul organic al Mitropoliei ortodoxe române din Transilvania.

4. În scopul acesta textul statutului organic se va trimite autorităților bisericești din toate provinciile spre studiu amănunțit și spre a indica toate modificările pe care le vor afla de trebuință, având să-și înainteze fiecare proiectele sale, care vor forma obiectul de dezbateri al unei viitoare consfătuiri.

Generalul Mărdărescu, comandantul trupelor române din Transilvania a trecut Marți, în 1 Iulie n., la orele 8 și 20 minute prin gara din Arad. În suita d-lui general erau, șeful statului major al trupelor din Transilvania, dl general *Panaitescu*, căpitanul frances *Cerveni* și mai mulți ofițeri români. În gară dl general e așteptat de autoritățile bisericești, civile și militare și societatea română din Arad în frunte cu P. S. Sa părintele nostru episcop *Ioan*. Coborând din tren, dl general, trece în revistă compania de onoare. E binevenat apoi de P. S. Sa și în numele prefecturii de dl subprefect *Mladin*. La cuvintele călduroase de întâmpinare simpatic general răspunde cu aceeași căldură și dragoste. D-na dr. căpitan *Aramă* oferă dlui general în numele femeilor române un buchet de flori. După pre-

sentarea intelectualilor români din Arad, dl general se întreține timp de o jumătate de oră cu P. S. Sa, urcându-se apoi în vagon, trenul special pleacă spre Ciaba însoțit de ovații și urale. Cu trenul călătoria și familia d-lui general, d-na *Mărdărescu* și 2 copii dragălași.

Sinodul arhidiecesan e convocat la sesiune extraordinară pe Duminică a 6-a după Rusalii, 7/20 Iulie, în Sibiu. Unicul obiect al acestei sesiuni este chestia Episcopiei nouă și a Consistorului, ce este a se înființa și așeză cu sediul în Cluj.

Consistorul arhidiecesan publică concurs pentru 2 burse de câte 600 lei din Fundațiunea Ioan Popp, fost protonotar în Oradea-mare, cu termen până la 1 August st. n. Intre concurenți, studenți la facultăți, vor fi considerați cei înrudiți cu fericitul fondator.

Adunarea generală a institutului „Victoria.” Duminică trecută și-a ținut fruntașul nostru institut de credit și economie „Victoria” a XXXI-a adunare generală sub prezidenț P. C. Sale Dlui protosinel și vicar episcopesc Roman R. *Ciorogariu*, vicepreședinte al institutului. După cuvântul de deschidere a P. C. Sale, acționarii îl roagă să transpună Dlui Sava *Raicu*, director executiv al institutului, care din pricina boalei n'a putut lua parte la adunare, espreșiunea recunoștinței pentru activitatea sa rodnică. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere se iau la cunoștință și se primesc cu unanimitate toate propunerile. În direcțiune se reaneg d-nii *Mihaiu Veliciu*, Dr. St. C. *Pop*, iar în comitetul de supraveghiere d-nii Dr. *Ioan Nemet*, *Procopiu Giulescu*, Dr. *Cornel Ardelean* și Dr. *Sever Ispravnic*, ear ca membru nou dl. *Aurel Șterca-Suluțiu*, secretarul institutului „Nădlăcana”, din Nădlac.

Pierderile României. Direcțiunea generală a statisticii a evaluat pierderile suferite de România în timpul războiului din 1916—18: aproximativ 770.000 persoane. Pierderile sunt împărțite astfel: Morți în populația civilă bărbați 254.600, femei 195.360. Total 450.000.

Morți din armată: Ofițeri și trupă căzuți pe câmpul de luptă 85 mii. — Ofițeri și trupă morți dintre răniți și bolnavi în spitale 155 mii. — Ofițeri și trupă morți dintre prizonieri în captivitate 60 mii. — Total 360 mii.

Numărul mutilaților și invalizilor de război 20 mii.

Total general: 770 mii.

PARTEA OFICIALĂ.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din Bătuța se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala.”

Venitele acestei parohii sunt:

1. O sesie parohială conform coalei catastrale.

2. Stolele legale.

3. Întregirea dela stat, pentru care însă parohia nu ia asupra sa nici un angajament.

Jumătate din beneficiul expus compete văduvei rămasă după preotul Iustin Nica în sensul §. 26 din Reg. ptru parohii.

Alesul e îndatorat a suporta toate dările după venitele ce beneficiază și a catechiza școlarii gr. or. rom. din loc fără altă remunerație.

Parohia e de clasa a III/a.

Cererile de concurs, ajustate cu documentele recerute și adresate comitetului parohial din Bătuța, au să se înainteze Prea on. oficiu protoprezbiteral gr. or. rom. din Mariaradna în termenul concursual, sub durata căruia recurenții vor avea a se prezenta — pe lângă prealabila încuviințare a protoprezbiterului — în sf. biserică din Bătuța în vre-o Duminică sau sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în rituale și oratorie, — iar încât vor fi din altă dieceză vor avea să dovedească că pentru a recurge au consimțământul Consistoriului respective a Episcopului diecezan.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopiu Givulescu*, protoprezbiter. 1-3

—□—

39-1919.

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant, dela școala ort. română din comuna **Săbolciu**, protoprezbiteratul Peșteșului, prin aceasta se publică concurs cu termen de alegere pe ziua de 20 Iulie (2 August) 1919.

Emolumente: 1. 10 jughere catastrale pământ arător. 2. Locuință cu două odăi, culină, cămară, grajd și grădină. 3. Bani gata: 360 cor. 4. Întregirea dotației dela statul Român.

Stolele: mort mare două cor; mic una cor. 60 fil., maslu una cor., liturghie privată una cor., cununie una coroață. Alesul e obligat a conduce cantoratul. Doritorii de a ocupa acest post, sunt poftiți să-și înainteze cererile de concurs, adresate comitetului parohial din **Săbolciu**, în termenul concursual, Prea on. oficiu protopopesc în M-Telegd, iar dâșii să se prezenteze în sf. Biserică din **Săbolciu**, pentru a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Pentru Comitetul parohial: *Nicolae Malița*, mp. paroh, președinte.

În conțelegere cu mine: *Alexandru Munteanu* protoprezbiter, inspector școlar. 1-3

—□—

Pentru deplinirea postului de învățător la școala confesională ortodoxă română din **Vădas**, protoprezbiteratul Ienopolea, să publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Venitele sunt: 1. În bani 1200 cor.; 2. Venitul stolar îndatinat; 3. Cvarțir corespunzător și grădină; și 4. pentru conferință 20 cor.

Întregirea salariului dela suma fundamentală, se va cere dela stat.

Recursele, ajustate cu toate actele necesare, adresate comitetului par. din **Vădas**, se vor înainta oficiului ppesc gr. or. român din Ienopolea (Borosjenő) în termenul fiesat, iar reflectanții au a se prezenta, în vre-o Duminică, ori sârbătoare, în s. biserică din **Vădas**, pentru a-și arăta dexteritatea în cele cantonale.

Din ședința comitetului par. din **Vădas** ținută la 27 Ianuarie (9 Febr.) 1919.

Simeon Stana m. p. președinte. *Dumitru Henț* m. p. notar.

În conțelegere cu *Ioan Georgia* m. p. ppresbiter insp. școlar. 2-3

—□—

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala gr. or. rom. din **Albești-Hidiș** (Fehérlak-Hegy) prin aceasta se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile dela prima publicare.

Venitele sunt: 1) Cvarțir liber și grădină de legume. 2) Din repartiție pe credincioși 600 cor. solviți de epitropia parohială pe 1 lună înainte; întregirea de stat nu e asigurată. 3) Pentru conferință învățătorescă când va participa 20 cor. 4. Pentru scripturistică 10 cor. 5). 6 metri de lemne din care se va încălzi și sala de învățământ, 6). Stolele îndatinate dela mort 2 cor. cununie și maslu 1-1 cor.

Reflectanții la acest post se vor prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare la s. biserică din **Albești-Hidiș** pentru a-și arăta dexteritatea în cant și tipic, iar cererile de concurs ajustate conform regulamentului și adresate comitetului parohial

din **Albești-Hidiș** se vor înainta P. On. Oficiu protoprezbiteral din **Beiuș**.

Gheorghe Popovici, prez. com. par. *Marcu Pantîș*, notar.

În conțelegere cu *Moise Popovici* adm. prot. 3-3

—□—

Pentru întregirea vacantului post de preot gr. or. rom. din parohia de clasa a III-a, **Dobrești**, tractul **Belințului**, să publice concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. O sesie parohială constătătoare din 32 jugăre, parte arător, parte fânaț.
2. Un intravilan de 3/4 jugăr.
3. Stolele legale.
4. Birul parohial, de fiecare număr, o spene de grâu, sau de cucuruz, însă numai pentru preotul ales.
5. Eventuala întregire de dotație dela stat, pentru care însă comuna bisericescă nu ia răspunderea.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a și înainta petițiile, instruite conform normelor în vigoare, comitetului parohial, pe calea oficiului protoprezbiteral gr. or. rom. din **Belinț**, în termenul concursului, apoi a se prezenta într-o Duminică, ori într-o sârbătoare, în s. biserică, spre a și arăta dexteritatea în tipic și cântare, eventual în oratorie și în celebrare.

Dela reflectanți să cere ca, înainte de a se prezenta în parohie, să se înfățișeze în persoană protoprezbiterului tractual, spre a dovedi că au îndreptățire a concura la această parohie: iar întrucât sunt din altă dieceză, să se prezenteze P. S. D. Episcop diecezan din **Arad**, spre a li-se da voe se concureze.

Alesul va avea să poarte toate sarcinile după sesie și după intravilan.

De asemenea e obligat să catihizeze pe școlarii gr. or. rom. fără altă remunerație.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protoprezbiter. 3-3

—□—

Pentru deplinirea parohiei **Zăbalț** (Szabálcs) protoprezbiteratul **Lipovei**, devenită vacantă prin trecerea în statul de deficiență a parohului **Ambrosie Popescu**, în conformitate cu concluzul veneratului Consistor de sub Nr. 328/1919, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Emolumentate împreunate cu parohia sunt:

- 1.) Un intravilan parohial
- 2.) Una sesiune par. în estenziunea cuprinsă în foaia catastrală, din care 10 jughere e fânaț.
- 3.) stolele legale.
- 4.) Birul legal în naturale sau cu prețul curent de piață.
- 5.) Eventuala întregire dela stat.

Alesul e îndatorat a solvi toate dările după întreg beneficiul parohial și a catihiza în școala confesională din loc fără altă remunerație.

Parohia e de clasa II dela reflectanți se preține deci asemenea calificatiune, cari vor avea a-și subșterne recursele lor în termenul concursual P. On. Domn **Fabriciu Manuilă** protoprezbiter tractual gr. or. rom. în **Lipova** (Lippa) ajustate cu documentele recerute precum și cu atestat despre eventualul serviciu prestat până aci, iar pe lângă observarea strictă a celor cuprinse în §. 33 din Reg. pentru parohii a se prezenta în termenul concursual în vre-o Duminică ori sârbători în sf. biserică din **Zăbalț** spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protoprezbiterului tractual că posed calificatiunea prescrișă, iar cei din altă dieceză, că au înalta încuviințare a P. S. sale Domnului Episcop diecezan, de a putea reflecta la aceea parohie.

Zăbalț, din ședința Comitetului parohial gr. or. rom. ținută la 5/18 februarie 1919.

Comitetul parohial

În conțelegere cu *Fabriciu Manuilă* protoprezbiterul **Lipovei**. 3-3

—□—

Nr. 192/1919.

Pentru ocuparea postului de capelan temporal pe lângă preotul **Gheorghe Aurariu** din parohia de clasa a II-a **Cutina** tractul **Belințului**,

să escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesia parohială;
2. Jumătate din intravilanul parohial;
3. Jumătate din pășunea ce se revine după sesie și
4. Jumătate din toate venitele împreunate cu postul de paroh.

Eventuala întregire dela stat ca capelan.

Reflectanții la acest post sunt poftiți a-și instrua petițiile concursuale în sensul concluzului nr. 84/1910 al sinodului eparhial, pentru parohii de clasa a II-a și într-o Duminică, ori într-o sârbătoare, a se prezenta în sf. biserică din **Cutina**, spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipic.

Petițiile concursuale, adresate comitetului parohial, să trimit oficiului protoprezbiterial gr. or. rom. din **Belinț** (Belence, Temes megye).

Alesul va plăti dările după pământul ce-l beneficiază și va catihiza pe elevii dela școala gr. or. rom. din **Cutina** fără remunerație.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârb*, protoprezbiter. 3-3

—□—

BIBLIOGRAFIE.

Părintele asesor consistorial **Dr. Gheorghe Ciuhandu** a scos în broșură studiul actual și instructiv „publicat în coloanele ziarului nostru sub titlul: *„Impreunarea bisericilor ortodoxe române de pe teritorul României-mari într-o singură biserică și raportul acestei biserici față cu statul,”* Prețul cor. 1'50. Venitul curat este cedat pentru ridicarea unui monument preoților **Cornel Popescu** și **Cornel Leucuța** din **Șimand**. Se poate procura la **Librăria diecesană**.

Redactor responsabil: **Dr. Teodor Botiș**, profesor.

Duplicate.

Dlul Nicolae Dima, născut la 7 sept. 1883 în **Semlac**, județul **Arad**, perzându-și originalul diplomei Sale de învățător, liberate sub Nr. 961-1902/3, i-s'a estradat cu datul de 11/24 Iunie 1919, Nr. 279 P. — 1918/19, duplicatul acelei diplome. Originalul se anulează.

Dlul Isaia Popet, născut la 1 septembrie 1854, în **Sarapola**, județul **Torontal**, perzându-și originalul diplomei sale de învățător liberată sub Nr. 942-1901/02 i-s'a estradat cu datul de 12/25 Iunie 1919 Nr. 284 P. 1918/19 duplicatul acelei diplome. Originalul se anulează.

Direcțiunea institutului ped. teol. gr. or. român din **Arad**.

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința on. public, că

Croitoria Diecezană

(strada **Deák Ferencz** Nr. 35) și-a reîncept activitatea.

Primește

pentru renovare, transformare, întoarcere: haine civile și îmbrăcăminte preoțești. Confeccionază: haine civile, ornate bisericesti, prapori, steaguri, epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: :: prompt și pe lângă prețuri convenabile.

Cu stimă:

Librăria Diecezană, Arad.